

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, irányczikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Csány t. h. országos biztos ur, következő hirdetményt bocsátott ki Szeben lakosaihoz.

Ármány és árulás az egyesült magyar hazát és a' magyar nemzetet szinte végveszélybe hozák. Számos népfajok, mellyeket Magyarhon keblében táplált és fölnevelt, 's mellyekkel a' magyar hiven osztotta meg alkotmányos élte jótéteményeit, orgyilkosként támadának fel a' haza ellen, 's vad és vak eszközéül aljasultak a' szabadság-típró zsarnokságnak. Fájdalommal kelle minden igaz honfinak tapasztalni, hogy a' szászok, kik, mint virágzó állapotjuk tanusítja, olly bővön részesültek az alkotmányos szabadság javaiban, a' vészteljes órákban nemcsak segéd kezét nem nyújtottak a' magyar nemzetnek, hanem önmagok lettek főtenyezőjévé a' hazáneláradt roszszaknak, 's fővárosaikat tüzhelyejévé tevék azon lángnak, melly a' hazát elboritá. 'S miután láták, hogy olly számos belemeléség, kikkel ők titkon és nyilván szövetszettek, sőt azoknak nagy részét magok költék fel, sem képesek megtörni a' magyar nemzetet, nem irtóznak az utolsó eszközt is megkísérteni 's orosz sergeket hívni a' haza szent földjére 's így elárulni önhazájokat 's minden testvér nemzeteket. Azonban hideg vétkes számításukból kifeledék a' leghatalmasb tényezőket, az igazságot pártoló mindenható istent és a' magyar nemzetnek haza 's alkotmány mellett kiolthatatlan lelkesedését. Mi által a' vétkes számítás meghiusult. Bem tábornok a' hős és bölcs vezér legyőzte hatalmas ellenségeinket, hála neked nagy bajnok 's köszönet nektek hős magyar harczosok a' haza nevében!

Az egyesült Magyarhon törvényes kormánya, enynyi elkövetett hálátlanság 's bűn után is, nem anynyira büntetőleg mint atyai kimélettel kíván eljárni 's a' nemzet becsülete kezkesedik, hogy a' béke és rend helyreálltával, a' kivivott szabadságban azon népfajok is, mellyek annak legdühösb ellenségei voltak, egyaránt fognak részesülni; ha ezentul a' törvények iránti tiszteletök-

nek és az egyesült haza alkotmányábozi hő ragaszkodásuknak csalthatalan jeleit adandják.

Addig pedig, míg a' béke-vesztett, feldult honban a' béke visszatérend, a' rend helyreállítása 's a' törvény ellen felkelt népek fékezése, a' jelenben szigorú intézkedéseket teszen szükséges-sé. 'S miután azon magyar megyékben hol vitéz hadseregünk átvonult, a' rend és a' törvények iránti engedelmisség jobbadán életbe léptetett, a' királyföldöni törvényhatóságokra nézve a' következőket rendelem:

1. Nagy-Szeben és az ugynevezett egész királyföld, a' magyar álladalom törvényes kormánya további rendeletéig ostromállapotba tétetik.

2. Az ostromállapot ideje alatt minden polgári pörök megszűnnek. Ellenben rögtönítelő és büntető törvényszékek állittatnak fel. A' rögtönítelő hadi törvényszékek N. Szebenben, Segesvártt, Brassóban és Beszterczén fognak rendeztetni; 's e' részben Ujegyház-, Szerdahely-, Szászsebes- és N. Sink székek a' n. szebeni, Medgyes- és Köhalom székek pedig a' segesvári rögtönítelő bíróság alá rendeltetnek. Átaljában minden nemcsak katonai de polgári egyének is a' véték fokozatához képest ezen bíróságok eleibe tartozván.

3. A' rendes büntető törvényszékek Brassóban, Fogarast, N. Szebenben, Szászsebesen, Köhalmon, Segesvártt, Medgyesen és Beszterczén fognak rendeztetni; Ujegyház- és N. Sink székek a' szebeni, Szerdahelyszék pedig e' részben a' szászsebesi bíróság alá rendeltetvén.

4. Mind ezen törvényszékek eljárásukat a' közelebbi országgyűlés határozata szerint intézendik.

5. Nagy Szebenben Bem főtábornok ur. rendelete következtében történt tisztválasztás, az ostrom állapot idejéig meghagyatik. Egyéb királyföldi városokban a' választás rendezése, a' körülményektől fog függeni. A' helységekben az eddigi előljárók megmaradnak, de később ha a' szászok törvény iránti hűségöknek 's ragaszkodásuknak jelét adandják, a' választás mindenhol a' törvények értelmében, a' polgárok képessége szerint fog megtörténni 's az által a' szegényebb nép osz-

ály is a' törvények' jótékonyágában részesülend.

5. Minden névvel nevezendő közpénztárak ideiglenesen az álladalom felügyelete alá rendeltetnek. A' törvényes rend helyreálltával azonban a' városok és helységek pénztárai a' nép felügyelete alá fognak helyheztetni. Miből önként értődik hogy a' szék és városi tisztviselőknek az eddig ezen pénztárakra gyakorolt befolyása ezennel megszűnt; valamint megszűntnek nyilvánítatik ezen tisztviselőknek a' helység kerületeire kiterjedt ugy nevezett inspectoratusa is.

7. A' kincstári hivatalok, a' főposta hivatal, a' tartományi főbiztosság, és a' tartományi főpénztári hivatal Kolozsvarra áttétetni rendeltetnek. A' lotteria pedig mint a' legszegényebb néposztályt zsaroló és erköltsrontó kártékony intézet ezennel mindenkorra megszüntetik. Egyedül a' már történt betételek tekintetéből még egy utolsó huzás engedtetvén meg.

Kelt N. Szebenben mart. 23-án 1849.

Csány László,
ország. teljhatalmu fő kormánybiztos.

RENDELET.

Mintán a' honvédelmi bizottmány folyó hó 11-kén 3117. szám alatt kelt rendeletében elhatározta, hogy honunk függetlenségi harczában elesett bármely rendű altisztek és köztvézek hátramaradt özvegyei az álladalomtól nyugdíjat nyernek — és pedig

az őrmester özvegye . . . 8 pengő krt.
a' tizedes „ „ . . . 6 „ „
a' köztvitéz „ „ . . . 4 „ „

a' hadügyminisiterium részéről ezennel rendeltetik:

Miszerint mind az, ki e' fenemlített javadalom bármely rovatába esik, folyamodványát a' Magyarország főhadparancsnokságához, melly a' kormány székhelyén van, az illető város vagy község hatósága útján, vagy ha ez jelenleg nem lehet, — személyesen, az alább megnevezett bizonyítványokkal együtt, adja be.

Az illető özvegy folyamodványához pedig következő bizonyítványok kívántatnak:

1-ször. Férjének harczban vagy ennek következtében történt elhunytáról az illető ezred vagy zászlóalj parancsnokságának hiteles bizonyítványa a' halottlevéllel együtt.

2-or. Törvényes házasságát tanusító, illető lelkészi hiteles bizonyítvány.

Továbbá pedig tudtul adatik, miszerint az illető folyamodó özvegy, illetményét negyed évenként fogja lakhelyéhez legközelebb eső álladalmi pénztárból nyerni: 's ez esetben mindig tartozik a' folyamodó helybeli lelkészétől a' nyugdíj nyugtára bebizonyíttatni, vajjon még nem ment-é férjhez, vagy másként nem biztosította-é becsületesen életét?

Hogy pedig ezen intézkedésem az illetőknek kellő tudomására könnyen eljuthasson; felhivatnak ezennel minden megyei és városi hatóságok, olly rendeletek megtételére, miszerint a' kebeleken levő községek 's alsóbb hatóságok azt a' népnek tudtára adni mulhatlan honfiai köteleességeknek ismerjék.

Mészáros Lázár,
hadügyminisiter.

Publ 31-ik zászlóaljbeli százados folyó mart. hó 1. napjától számítandó ranggal és illetmény-nyel általam őrnagynul ezennel kineveztetik.

Debreczen, martius 21-én 1849.

Mészáros Lázár,
hadügyminisiter.

Nem hivatalos rész.

Kolozsvár, mart. 25. Mult napok egyikén, a' szabadság oszlopa terén ögyelgő tekiutélyesebb honpolgárokhoz intézett ezen kérdészemre: mi indokolja, hogy a' népezrei még sem özönlenek az olly régen, 's több helyekről megajánlott és kézbesített harangokbólú ágnyuk szemlélésére? vagy azoknak ünnepléses felszenteléséni örömük kiömlesztésére? néhányan, most ki nem kürtölhetendő feleletet adtak, többen pedig papi factiot emlegettek rejleni a' dologban, holott az már csak Buda-Pest falai közt vonaglik. Azonban tudjuk is, hogy a' clerus milly meleg érzelemmel működött e' szent czél létesülhetésében. Nó de uraim! értem az illetőket, illő lenne mi elébb munkásságuk eddigi eredményéről értesíteni a' közönséget 's ugy sürgetni is a' miveseket. Hiszen ha a' székely gyerkőcz bátor volt kétkedni, hogy az ő ágyu öntőjök anynyi idő alatt mint bárki egy font gyertyát, ez egy ágyut önteni képes, bizony csak nem hibetellen, hogy enynyi idő óta bár egy kész ne volna. Ágyuk szükségességét nagy egyebek mellett az is igényli, hogy még lakik a' honban magyar, ki nem fraternisálhat a' honvédekkel 's van ki nem szenvedhette a' tanács ház erkélyérőlú beszédet.

Dlőz.

Sz. Somlyón mart. 23. Mi ujság Krasznában? A' főispán elutazott. Hova illy dolog időben? oh a' munkás férfit meg szállották minden kigondolható ideák, 's viszi kitálalni a' mágnások táblájára, akarom mondani a' főrendek asztalára; így sem jó, a' felső házba; így már jó. Ha Kakhós József meg nem menti a' hazát, úgy bizonyosan meg lesz mentve, 's csak ő tudna valahogy satyricus hivatalától már egyszer menekedni. Ad vocem satyra, folyó hó 18-án, az az vasárnap délután 5 órakor, repültek a' téns karok és rendek Sz. Somlyóra a' vármegye házába. Miért? mert alispánilag ugy parancsoltatott. Talán Bem Józsefet akarták megköszönteni; ne félj dicső tábornok, mig t. i. ezek töled távol vannak, hát mit a-

dott a' téns rendeknek a' tábornok? semm't. Sőt hiszem: ha tudná kik ezek, ugy tenne velök, mint egy comissariussal, ki neki akart parancsolni. Ezen urak azt bujják, a' kivel együtt nem érnek egy fakovát, 's jól teszik, ugy is közeledik a' pünkösdi királyság vége, addig csak rajta. Ugy ám. Mit csináltak hát? Tánczoltak hivatalosan a' Kabós József notájára, mit több nem levén, csak két az az 2 czigány futt. 'S az erélyes (!?!) J. I., mint mozgó kapitány, (ha anynyi költség után t.i. már gyűjtött volna a' féle ingyenélőt *) vagy 100-at, de az nincs 's nem is lesz) elől mozgott 's mozgott ugy, hogy ha vagy egy csatában bár csak enynyit mozgott volna már, bizony levennem előtte kalapomat; de így, kivált miután tudom, minő uton lett szolgabíró, ha nem teszem is vele, mit azon esetre, ha a' szolgabíróságot elvállalná, közhelyen nyilvánított, 's az egész megye előtt egy szolgabíró társa kijelentett, vele együtt pajtasait is csak sajnálni tudom.

Azonban a' város ez egyszer nem tánczolt a' sok Pán notájára, hanem a' városházát becsületesen kivilágítá, 's egy transparenten forró ohajtásokat fejezett ki a' dicső tábornok életéért. Így van az, a' táblabírák serege élvezi még, kivált illy távol a' világ zajától, állásának minden gyönyöreit, az emancipálandó rész pedig egy jobb jövő reményében élethalálra küzd.

Nem hagyhatom említetlenül, mikép a' napokban egy becsületes haszonbérlnök fiacskája kérdé apját, ha igaz-é hogy Bem bácsi Szebent bevette? Midőn ezt apja igazolná, az alig 8 éves fiucska eldobva játék szereit e' szavakra fakadt: na bizony hát mondok is én egy miatyánkot a' jó Bem bácsiért, hogy az isten éltesse! 's most merjen még valaki szemembe kétkedő pofával nézni, midőn ügyünk kimeneteléről beszélek.

'S te honvéddel dicsekvő remeke a' magyar természetnek, te minden táblabírákból kiszorult 's csak a' honvédekbe költözött dicső bátorság ne hagyj el, mert még kimondani is rettegek. Ijjjj...ánk, Krasznamegye kormányának m u m u s s a a' megyébe jött 's a' Rezen tábornok ütött, mint azt, hihetően édes mamija parancsából Bánfy Elek Bagosról írta. 'S e' tréfát is csak a' derék somlyai polgárok fizették meg, mert daczára annak, hogy más nap Nagyaluban vásár volt, 110 en még azon éjjel siettek a' vitéz százados ur és családja oltalmára Bagosra. 'S mi volt a' rettenetes ijedtség oka? Bizonyos patrok keresték a' szökött honvédek a' Rezen elszort tanyákon. Ez nem volt

*) Tisztelet a' kiveendőknek, de az illyenek, kik u nalmokban uton utfélen vitézül még a' szénás szekereket is felforgatják, 's a' szegény nemzetőrökkel, a' közköltségéből lerészegedve, civódnak, a' miért már néhányat hadnagyostól hüvösre kellett tenni, miután a' hal fejétől bűdösödik, bizony csak ingyen élőknek tekintendők.

katonás eljárás, egy kosza hirre Somlyóról, hol anynyi rab van, azonnal 110 embert kimozdítani. Egyébiránt jó lenne Elek urinak ha fél, inkább futárnak menni, mint több czimborái, vagy a' felső táblára, ha hivatalos.

Itt anynyi horváth fogoly van a' megyében, a' menynyi csak fér 's a' nagy hirü Katona Miklós azzal dicsekedett Debreczenben, hogy a' megyére azért rótt anynyi foglyot, mert a' megye kevesebbet akart. Van a' foglyok között sok, kire inkább biznám Katona Miklóst, mint rá e' rabok felügyeletét; például egy őrmester, ki miután a' kísérek magokat leitták 's elmaradtak, maga vezette be a' rabokat 's adta számba. Ugy-é jó?

Sz. Somlyón három vallás uralkodik 's dicsőségesen, nem mint Ferdinánd és a' kis Szepi császárok, mert mind a' három egyház ada harangot a' megveszett 's bennünket maró véredek irtására. 'S bár a' reformatus atyafiak között találkozott két ember, még pedig az egyik senator, másik esküdt polgár, a' régi és itten a' mostani mód szerint is, kik átkot mondtak a' harangból öntendő ágyura, azért hiszem a' többiek fohásza mellett ez átok csak ebugatásnak marad.

nem rendes levelező.

Adakozás, az enyedi menekültek számára.

Ha elgondoljuk azon sok nemü iszonyatoságokat, melyeket, a' magát atyainak nevezeteni szerető kormány a' fellázított oláh nép által a' magyarság irányában elkövetett, meglepő azon magába térés, melyet Dobokamegyébe fekvő Solyomkó nevü oláh falu az által tanusított: hogy főbírája Bánffy Dániel által az enyedi menekültek részére küldött hozzám 6 fr 30 xrt ezüstben. Fogadja a' nevezett helység és lelkésze köszönetemet azon megjegyzés mellett: hogy valamint egy felől ezen jó tett nem mossa le bűneit, ha Solyomkó részt vett a' lázadásban, ugy más felől haladjon ingadozás nélkül előre a' megtérés ösvényén, 's bízzék mert a' magyar kormány hogy nagy lelkü, többször be bizonyította.

ifj. Kemény István,
főispán.

A' kolozsi első nemze.ör század, a' kolozson állomaszó bihari század egyik szakasza 's a' Kolozs megye alsó kerületbeli szabad csapat altisztei és legénysége 9 fr 36 xrt. p. p. ajándékoztak az enyedi menekültek fölségítésére. Mely öszveget Veres Sándor n. főhadnagy ur 10 pfrtra egészítvén ki, e' lap szerkesztőjének, szerkesztő pedig ifj. Kemény István főispán úrnak kézbesítette.

Alólrtnál az enyedi menekültek számára ujabban adakoztak.

A' gyalui ref. pap Konya András gyűjtött 9 fr. 20 kr. három család számára kijelölten.

Egy nevetlen Kolozsról jelölten 4 rfr.

megszerezhető:

Kolozsvári naptár.

1849-ik évre.

KIADJA TILTS JÁNOS

Számos képekkel füzve

12 kr.

Polgári szózat a Néphez.

Bardocz János erdély vidéki

Kath. áldozártól

12 kr.

(2)

(1) A' kolozsvári ref. főiskolának b. farkasutzában a' templom háta megett fekvő, úgynevezett sütőháza, hozzá tartozó kerttel sütőkemencékkel sat. jövő apr. hava 1-ső napján a' főiskola épületébe lévő kisebb hallteremben haszonbérbe ki fog adatni.

(1) A' kolozsvári ref. főiskolának pénztárnoki hivatala, melyhez körül belül 300 peng. rf. jövedelem van kötve, ürességbe jöven, kik ezen állomást elnyerni kívánják, jövő apr. hava 8-ik napjáig jelentsek magukat ig. tanár Nagy Ferencznel. (1) }

(1) Egy mezeigazda, ajánlatik egy csendes helyen fekvő jóságba, gondviselőnek, el látva, jó' bizonyítványokkal; bővebb értesítést vehetni, b. Farkasutczában a' 60. sz. alatt. (3)

(2) A' kolozsvári katonai élelmi fő-biztosság részéről közhírré tétetik: hogy közelebről folyó martiusi hó 21-én Kolozsmegyei Kormány biztos b. Kemény Ignácz át-irata mellett hajtottak ide bé mező-óri Lára Makavé, és Ruzs Alexa meg szokott gonosztévőktől a' mozgó csapat által le foglalt marhák u: m:

T e h é n 3 darab. 3 éves tulok 2. 2 éves tulok 3. 1 éves boruyu 3. öszesen 11 darab.

J u h o k. nagy juh 20, notin 16. herbécs 1. bárány 17. öszvesen 54 darab.

Ezen marhák itt Kolozsvárt katonai élelmi gazda kezelő Csulak Dániel utján maga rendin megláthatók, a' ne talán elő álló tulajdonosok arra utasittatván, hogy követeléseiket 12 napok alatt az e' végre ki nevezett biztossághoz adják be, mely határ idő eltéle után, azon marhák közárverés utján el fognak adatni.

Kolozsvárt mart. 24-én 1849.

(3)

Előfizetési hirdetés.

(2) A' Debreczenben, — hetenként háromszor, Vasárnap, Kedden, 's Csötörtökön megjelenő **Alföldi Hírlapra**, az april 1-től junius végéig tartó év negyedre előfizethetni helytt 1 p. frt. 10 krajczárjával, — vidéken postán küldve hetenként háromszor 2 p. frt 24 xr.-jával. — Előfizethetni minden állad. postahivatalnál.

(3)

(6) Tordamegyében, mező Szengyelben, egy terjedelmes, szép majorsági birtok—minden szükséges gazdasági épületekkel és kényelmes uri lakkal együtt haszonbérbe kiadó — bővebben lehet értesülni iránta Kolozsvárt, az óvárban gr. Mikes háznál. (6)

Korda Zsigmondné jelölten 5 rfr.
Haray Viktor küldött N. Bányáról 19 rfr.
Rác Ádámné, Ketheli Julianna Dézsről 30 fr. 35 kr. öszsesen 67 fr. 55 kr. pengőben.

Nagy Ferencz, tanár.

Az új-tordai ev. ref. egyház, közép nagyságu harangját és fuoskolája nagyocska csengetyűjét az álladalomnak ágyuöntés végett felajánlotta; egyszersmind igérvén, hogy szükség esetében megmaradott harangjaival is az álladalomnak szolgálni hazafui kötelességének ismeri. Melly hazafui nemes ajánlatért a' haza nevében ezennel köszönetet nyilvánítok

Kolozsvárt mart. 26-án 1849.

Csány László t. b. országos biztos távollétében.

Berde Mozs. m. k.

Nyilatkozat. Elterjedvén Kolozsvár városában azon kedvetlen hír, mintha kolozsmegyei berkenyesi birtokos Manz Vincze, Bukovinában keblezett jakobinai öntőműhelyeiben, Urbán használatára ágyukat öntetett volna, ámbár e' hazánk fiának, okos szabadelvűsége és a' magyar elem irányában viseltető loyális érzelméről tettelesen meg is vagyunk győződve, nem tartjuk mindazáltal feleslegesnek a' jelen körülmények miatt, több Jakobinában mulatott ide való, szavuk bévehető egyéneknek komoly állításánál fogva is, a' tisztelt közönséget bizonyossá tenni a' felől, hogy érdeklert hazánkfiának jakobinai öntőműhelyeiben, sem egy, sem más résznek használatára ágyuk nem öntettek. Melly igénytelen állítás, bizva egyszersmind a' Manz jelleme ismeretében; a' legszigorubb kinyomozás próbája alatt sem látszék ingadozni. Beszterczén, bőjtmás hava 22-én 1849.

T ö b b e n.

(1) **Éppen most jelent meg nállam.**

A' CHEMIA ISKOLÁJA

Magány és iskolai használatra.

IRTA DR. STÓCHARDT, FORDITOTTA

BERDE ÁRON

160 a' szövegbe nyomott ábrával,

Füzve. 2 frt. —

MEGUJITOTT ÉNEKES KÖNYV

Az erdélyi n. fejedelemségbeli ev. ref. anyaszent-egyház különösön pedig iskolák használatára.

Ára kötve. 12 kr.

Kolozsvárt marczius 35. 1849

TILTS JÁNOS,
könyvvarus.